

ÎNFIINȚAREA PLANTAȚIILOR DE COACĂZ NEGRU

Coacazul negru este o specie rustică pretabilă pentru plantare în toate zonele din țara noastră, aducând venituri importante cultivatorilor.

1. ALEGEREA TERENULUI PENTRU COACĂZ NEGRU

La înființarea plantațiilor de coacăz negru trebuie acordată atenție mare alegerii terenului în zonele cele mai favorabile, iar în cadrul acestor bazine pomicole trebuie cunoscute bine valorile principalilor factori pedoclimatici care pot constitui factori limitativi în extinderea culturii coacăzului.

Arealul de cultură al coacăzului este destul de întins începând din Italia, trecând prin centrul și vestul Europei până în Suedia și Rusia, fiind cultivat chiar în Siberia (cel negru în special). Prin urmare, și în țara noastră acest grup de plante pomicole găsește condiții foarte favorabile de creștere și fructificare.

În România coacăzul negru se poate planta cu în majoritatea zonelor din țară, alegând soiurile în funcție de condițiile climatice:

-în zonele cu înghețuri târzii de primavară soiuri tardive sau cu înflorire mai târzie

-în zonele fără aceste probleme: soiuri timpurii, mijlocii și tardive.

2. PREGĂTIREA TERENULUI PENTRU CULTURA COACAZULUI

Pentru înființarea plantațiilor de coacăz, terenul trebuie să fie pregătit tot atât de bine ca pentru plantațiile intensive de pomi, având în vedere, pe de o parte, sistemul lor radicular ceva mai superficial și numărul mare de plante la unitatea de suprafață.

Pe terenurile mai grele, mai argiloase se recomandă scarificarea terenului la 50-70 cm urmată de o aratură adâncă la 28-35 cm. Pe solurile ușoare, nisipoase este suficientă o aratură la 29-30 cm.

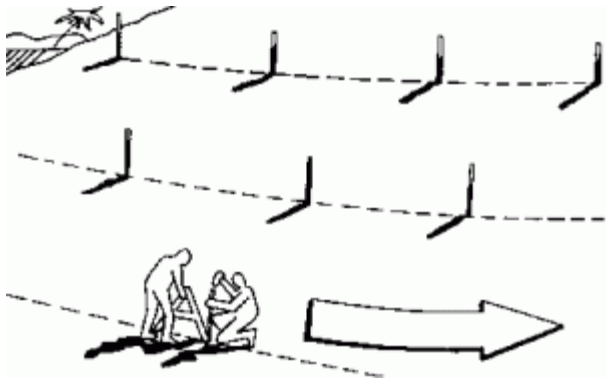
Printre condițiile de bază premergătoare lucrărilor de desfundat și plantat trebuie să ținem seama de destinația anterioară a terenului, dacă a fost cultivat cu o specie perenă sau nu și dacă este necesară cultivarea lui cu specii anuale 1-3 ani pentru îmbunătățirea însușirilor fizico-chimice ale solului, evitarea fenomenului de oboseală etc. Dintre speciile folosite ca premergătoare pentru cultura coacăzului se pot aminti leguminoasele perene și cele anuale ca: mazăre, fasole, trifoi, mazărice, bob, lupin sau culturi prășitoare: vărzoase, cartof; rădăcinoase: sfecla și morcovul.

După eliberarea terenului de resturile vegetale ale culturii precedente, terenul se fertilizează cu gunoi de grajd (30-40 t/ha). Dacă nu găsim gunoi fermentat (2-3 ani vechime) vom folosi îngrășăminte complexe N-P-K 15-15-15 îmbogățite cu Magneziu, Sulf și Calciu în doze de 300-500 kg/ha în funcție de rezultatele analizelor de sol. Dacă nu a fost posibilă fertilizarea culturii premergătoare se aplică un insecticid pentru combaterea viermilor albi, viermilor sârmă și nematozilor și se mărunțește solul în vederea plantării. La aplicarea îngrășămintelor cu potasiu trebuie ținut seama de faptul că, coacăzul nu suportă ionii de clor, deci nu se vor aplica săruri (cloruri).

4. PARCELAREA TERENULUI

Lucrarea de parcelare încheie pregătirea terenului și constă în trasarea drumurilor, zonelor de întoarcere, stabilirea mărimii parcelelor (până la 2 ha), în funcție de configurația terenului. La stabilirea dimensiunilor parcelelor trebuie să se țină seama de distanța de plantare, astfel lungimea parcelei va fi multiplul distanței între rânduri, iar lățimea parcelei va fi multiplul distanței dintre plante pe rând. Acest lucru este esențial pentru valorificarea eficientă a terenului, deoarece nu pot fi plantate pe rând decât un număr întreg de plante fără subdiviziuni. Același lucru este valabil și pentru numărul de rânduri.

5. PICHETAREA TERENULUI

Pichetarea terenului se face în funcție de distanțele de plantare stabilite, de obicei se lucrează în echipe de câte trei muncitori. Pentru a putea executa o pichetare corectă și a asigura o echidistanță normală între rânduri în toată plantația, este nevoie, pentru plecare, de un aliniament de bază, care poate să fie drumul principal sau secundar. Trebuie acordată atenție mare la pichetarea primei plante în colțul parcelei. Aceasta se va planta la jumătatea distanței dintre rânduri către latura mică a parcelei (lățime) și la jumătatea distanței dintre plante pe rând, către latura mare (lungimea) a parcelei. Se trasează mai întâi capetele rândurilor și se marchează cu țaruși, apoi se întinde sârma sau panglica pe rând și se marchează locul în care se va planta fiecare plantă în parte.

6. DISTANTELE DE PLANTARE

Distanțele de plantare cele mai folosite sunt 3 m între rânduri, ceea ce asigură posibilitatea obținerii unor tufe cu grosimea maximă de 1 m, rămânând un culoar de trafic pentru mijloacele mecanice de 2 m. Pe rând, distanțele oscilează între 1 m și 1,3 m, în funcție de vigoarea soiurilor folosite. Chiar în situația în care se folosesc soiuri cu vigoare foarte diferită, trebuie menținută aceeași distanță între rânduri și numai pe rând se modifică spațiul dintre plante în funcție de vigoare. Plantarea rândurilor la distanțe diferite ar îngreuna foarte mult întreținerea mecanică a solului, deoarece lățimea agregatelor de întreținere (cultivator, grapă cu discuri, freză etc.) se corelează cu distanța de plantare. În cazul când solul se lucrează cu atelaje sau cu agregate cu lățimi mici de lucru (motocultoare), intervalul dintre rânduri poate scădea până la 2,50 m, rămânând pe rând tot 1-1,3 m și în felul acesta crescând numărul de plante la unitatea de suprafață.

Se practică destul de mult cultura coacăzului intercalată pe intervalele dintre rânduri, în plantațiile pomicole cu specii de talie mare (nuc, cireș, cais, migdal), în primii ani de viață a plantațiilor, pentru valorificarea eficientă a terenului până când pomii cresc și umbresc excesiv intervalele. În acest caz, pichetarea terenului se face ținând seama de cultura de bază, de obicei un rând pe mijlocul intervalului dintre rândurile de pomi. De multe ori se practică

și plantarea, pe rândul de pomi, a coacăzului, câte 1-3 plante între doi pomi vecini, în funcție de spațiul existent.

Pentru plantațiile familiale, unde întreținerea solului se face manual, distanțele de plantare pot fi și mai mici, de până la 1,5-2 m între rânduri și 1-1,2 m între plante pe rând.

7. ALEGEREA SOIURILOR DE COACĂZ NEGRU.

Această lucrare are o importanță deosebită și comportă o mare răspundere pentru cel care concepe proiectul de plantare, deoarece de valoarea soiurilor alese și plantate depinde în mare parte cantitatea și calitatea producției, eficiența economică a culturii și rentabilitatea ei.

La alegerea sortimentului de soiuri trebuie să se țină seama de modul de valorificare a producției. Numai în acest fel se pot alege corect soiurile cele mai potrivite. Nu este suficient pentru un soi să asigure numai producție mare, dacă el nu se pretează pentru un mod de valorificare bine definit, nu are valoare tehnologică. Însușirile tehnologice ale soiurilor trebuie să corespundă pentru fabricarea unui anumit produs industrial: pentru gemuri să aibă pectină și zahăr mai mult, pentru băuturi (lichioruri, gin etc.) fructele să fie cât mai suculente și cu conținut ridicat în zahăr, pentru sucuri un procent cât mai ridicat de acid ascorbic (vitamina C), cu un randament mai mare la presarea sucului.

Se vor alege soiuri de mare productivitate, însă ale căror cerințe față de factorii ecologici să poată fi satisfăcute pe deplin de condițiile pedoclimatice din localitatea unde s-a proiectat înființarea plantației.

În localitățile cu brume târzii de primăvară se vor introduce soiuri cu înflorire târzie. Pentru a menține o plantație de coacăz pe o durată cât mai mare de timp și cu producție cât mai constantă, soiurile alese trebuie să aibă însușirea de

a emite cu ușurință lăstari de la baza tufelor, ca material de înlocuire periodică a ramurilor îmbătrânite și neproductive.

Se vor evita soiurile cu tendință de legare incompletă a fructelor (bacelor) pe ciorchine, predispuse la meiere (formarea de fructe mici fără semințe), sau a celor cu un procent ridicat de cădere a ovarelor (fructului foarte tânăr), iar mai târziu a fructelor.

Tot atât de important este ca maturitatea (coacerea) fructelor să se petreacă la același soi și tufă, în același timp, deci să aibă o maturare simultană sau foarte apropiată a bacelor în cadrul inflorescenței, pentru a se evita recoltarea în mai multe reprize.

În vederea ușurării recoltării se vor prefera soiurile cu ciorchinii lung-pedunculați, inserați pe porțiuni cât mai restrânse pe ramuri, altfel se pierde mult timp cu căutarea lor pe toată lungimea ramurilor.

Acest lucru are o importanță deosebită deoarece cheltuielile de recoltare reprezintă cca 80% din lucrările manuale și 50% din cheltuielile totale de întreținere.

Un alt aspect deloc de neglijat îl reprezintă comportarea soiurilor în procesul înfloririi și polenizării. Ținând cont că o bună parte din soiuri sunt parțial autofertile sau autosterile, este necesară alegerea mai multor soiuri în parcelă (3-4) cu perioadă de înflorire apropiată. Chiar și la soiurile autofertile se obțin rezultate mai bune în urma polenizării încrucișate. Plantarea mai multor soiuri mai are avantajul că permite recoltarea eșalonată a fructelor, evitând astfel vârfurile de forță de muncă care trebuie asigurate la un moment dat, pentru a aduna în timp util recolta, ne permite o eșalonare mai rațională a perioadei de cules și organizarea eficientă a desfacerii producției și utilizării forței de muncă necesare acestei lucrări.

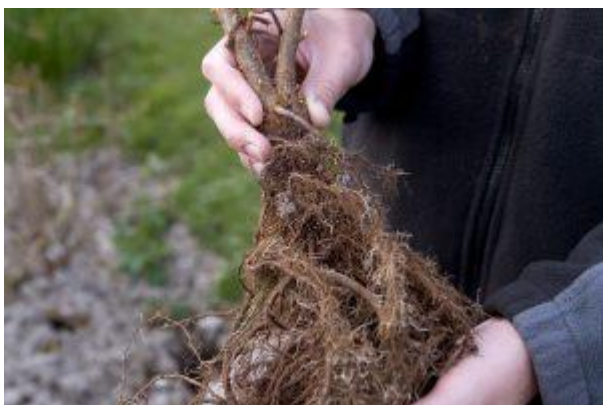
Cele mai productive soiuri cultivate în ultimii ani în Europa și România sunt în funcție de timpurietate:

-soiuri timpurii: Tisel, Tines, Bona, Ceres

-soiuri mijlocii: Tsema, Tiben, Titania, Ores

-soiuri tardive: Ruben, Ben Lomond, Ben Alder, Noir de Bourg

8. PLANTAREA COACĂZULUI.

Pe lângă pregătirea terenului și stabilirea soiurilor din sortimentul dat, reușita unei plantații depinde de epoca de plantare, materialul săditor utilizat, modul de fasonare și tratare a sistemului radicular, plantarea propriu-zisă etc. **Epoca de plantare** cu cele mai bune rezultate este toamna, după căderea frunzelor, dar trebuie încheiată când temperatura solului scade sub 5-6°C, deoarece până la această temperatură rănilor sistemului radicular se calusează și plantele pot chiar să se prindă din toamnă. În cazuri extreme se poate continua până la scăderea temperaturii aproape de 0°C, dar sub nici o formă la temperaturi negative.

Plantarea coacăzului se poate face și primăvara. Datorită însă întârzierii unor lucrări provocate de inaccesibilitatea timpurie pe teren, a faptului că materialul nu a fost procurat din toamnă și sosește târziu, plantarea se întârzie și adesea se folosesc plante cu mugurii porniți în vegetație, ceea ce afectează prinderea, respectiv vigoarea de creștere de mai târziu. În acest caz, majoritatea substanțelor de rezervă migrează spre acești muguri, rămânând prea puține pentru calusarea rădăcinilor și apariția de noi radicele. La aceasta contribuie și temperatura mai ridicată din aer decât din sol, care determină amplificarea procesului de transpirație.

Toate acestea duc la un procent redus de prindere și la întârzierea fazei de creștere intensivă a rădăcinilor și a lăstarilor, astfel că de multe ori intrarea pe rod poate fi cu un an în urma plantațiilor efectuate toamna.

Materialul săditor utilizat la plantare poate fi reprezentat din butași înrădăcinați de 1-2 ani, marcote și mai rar din cel provenit prin despărțirea tufelor, acesta fiind utilizat de micii cultivatori pentru grădinile proprii.

Materialul săditor trebuie să fie viguros cu ramuri de lungime cel puțin 30-40 cm, radacini viguroase, să fie fără boli sau dăunători periculoși, să aibă tulpina dreaptă, culoarea caracteristică soiului, lemnul maturat, fără brunificări sau deshidratări, fără vătămări mecanice profunde, fără urme de ger, arsuri, urme de boli sau dăunători, să fie cu mugurii viabili și normal dezvoltați.

Înainte de plantare pot fi mocirlite mai ales dacă solul este mai uscat. Mocirla este un amestec din balegă proaspătă de bovine, pământ și apă, de consistența smântâni și are rolul de a asigura un bun contact între rădăcină și sol, ajută la vindecarea rănilor rădăcinilor și asigură o mai bună formare a rădăcinilor noi.

Plantarea se poate face în gropi, săpate mecanic cu burghiul, cu diametrul de 40 cm sau manual, pentru suprafețe mici, când dimensiunile gropilor sunt de 25-30 cm pe toate laturile. Sunt situații când în lungul rândului se deschide mecanizat o rigolă de 30/30 cm, în care se plantează, fiind mai economică și mai rapidă deschiderea lor comparativ cu săparea gropilor.

Adâncimea de plantare la coacăzul roșu se stabilește astfel încât coletul (convențional) să fie la nivelul solului, iar la coacăzul negru coletul să fie cu circa 5 cm mai jos de nivelul terenului, astfel ca din mugurii bazali ai ramurilor să apară lăstari, care acoperiți apoi cu pământ se vor înrădăcina, asigurând tufelor un număr mai mare de rădăcini și o vigoare mai mare de creștere în primii ani de la plantare.

În cazul când la pregătirea terenului nu s-au introdus îngrășămintele recomandate ca fertilizare de bază, se vor aplica odată cu plantatul la fiecare groapă cca 4-5 kg mranită bine descompusă 10-15 g azotat de amoniu, 30-35 g superfosfat, 15-20 g sulfat de potasiu sau 300-400 g cenușă, toate amestecate cu pământul ce se va introduce în groapă.

Pentru a evita arderea rădăcinilor, îngrășămintele minerale nu se vor administra direct pe rădăcini și nici îngrășămintele organice (gunoiul de grajd) dacă nu sunt bine descompuse (este de preferat mranita), deoarece pot deveni nocive, producând arderea sau necrozarea rădăcinilor, încheind cu moartea lor.

După stabilirea adâncimii de plantare pe fundul gropii se așază rădăcinile cu sensul de creștere înclinat în jos. Pentru a asigura condiții bune de prindere, solul trebuie să fie bine presat pe rădăcini pentru a evita rămânerea „pungilor de aer“ lucru care se realizează prin călcarea succesivă a pământului pus în groapă și eventual administrarea a 5-6 litri de apă după plantare.

La plantarea în rigole, plantele se distribuie în lungul rândului la distanța stabilită și se fixează în sol, acoperirea bazei se face cu cantități de sol încât să acopere bine rădăcinile.

Pentru acest mod de plantare este necesar ca materialul săditor venit din pepinieră să aibă ramurile primare ale tufei inserate cât mai jos pe butașul înrădăcinat.

9. TAIERILE DUPA PLANTARE

La plantările executate toamna, cele 2-4 ramuri ale butașului se lasă întregi, însă primăvara devreme vor fi tăiate la 6-10 cm mai exact 3-4 muguri de la punctul de inserție pe butaș. La plantările timpurii de primăvară, tăierile de scurtare se vor face în momentul plantării.

Acestă lucrare este foarte importantă pentru formarea corectă a tufei de coacăz negru. Dacă se lasă lastari mai lungi vom obține ramificări excesive spre vârful tufelor.

Dacă plantăm un material săditor sănatos și viguros vom obține în primul an de la plantare 6-10 ramuri viguroase care în anul 2 vor intra deplin pe rod. În acest caz în anul 2 de la plantare nu se vor mai efectua tăieri pentru ramificarea tufei.